

8. Vývoj v letech 1970–2011

Definitivní výsledky sčítání 2011 byly zpracovány podle místa obvyklého pobytu tak, aby vyhovovaly požadavkům EU a byly v mezinárodním měřítku srovnatelné. Data z předchozích sčítání na našem území se zjišťovala podle místa trvalého pobytu.

Tab. 8.1 Vývoj sídelní struktury podle velikostních skupin obcí (na území kraje platné k 26. 3. 2011)

	1970		1980		1991		2001		2011	
	počet obcí	podíl bydlících obyvatel (%)	počet obcí	podíl bydlících obyvatel (%)	počet obcí	podíl bydlících obyvatel (%)	počet obcí	podíl bydlících obyvatel (%)	počet obcí	podíl bydlících obyvatel (%)
Kraj celkem	517	100,0	408	100,0	429	100,0	448	100,0	448	100,0
v tom obce s počtem obyvatel:										
do 199	96	2,4	51	1,3	98	2,2	123	2,9	104	2,5
200 - 499	220	14,1	170	10,4	175	10,2	166	9,8	174	10,2
500 - 999	118	14,6	108	13,1	82	10,0	87	10,7	90	10,9
1 000 - 4 999	64	23,0	53	18,5	51	17,7	50	18,1	58	19,7
5 000 - 19 999	17	28,7	21	34,7	20	32,3	19	31,1	19	30,5
20 000 - 49 999	1	4,4	1	4,9	2	9,5	2	9,7	2	9,3
50 000 a více	1	12,8	1	17,0	1	18,1	1	17,6	1	16,9

Poznámka: obce byly zařazeny do velikostních skupin podle počtu obyvatel zjištěného při příslušném sčítání

Tab. 8.2 Obyvatelstvo podle výsledků sčítání 1970 až 2011

	1970	1980	1991	2001	2011
Počet obyvatel	540 337	561 385	552 809	550 724	554 155
muži	259 023	270 538	267 430	268 131	272 317
ženy	281 314	290 847	285 379	282 593	281 838
Obyvatelstvo podle věku					
muži:					
0 - 14 let	56 751	66 981	58 794	46 255	41 084
15 - 64 let	172 934	170 890	180 990	190 659	192 632
65 a více let včetně nezjištěného věku	29 338	32 667	27 646	31 217	38 601
ženy:					
0 - 14 let	53 939	63 473	55 996	43 483	38 533
15 - 64 let	181 155	176 072	183 831	190 511	187 939
65 a více let včetně nezjištěného věku	46 220	51 302	45 552	48 599	55 366
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	429 647	430 931	438 019	460 986	474 538
z toho podle rodinného stavu:					
muži:					
svobodní	.	.	50 381	64 645	78 241
ženatí	.	143 798	139 451	130 672	119 504
rozvedení	.	.	11 594	18 475	25 872
ovdovělí	.	.	7 148	6 709	7 080
ženy:					
svobodné	.	.	34 957	47 380	58 156
vdané	.	144 383	139 636	130 897	118 813
rozvedené	.	.	16 168	23 725	31 898
ovdovělé	.	.	38 539	35 984	34 131
z toho podle nejvyššího ukončeného vzdělání:					
základní (vč. neukončeného)	.	193 131	142 158	103 690	82 813
střední vč. vyučení (bez maturity)	.	146 832	162 174	183 030	166 728
úplně střední (s maturitou) a vyšší	.	72 101	101 075	132 542	149 735
vysokoškolské	.	16 639	25 616	34 506	49 278
nezjištěno	.	1 476	5 253	5 281	23 760

Vyšší podíl nezjištěných dat oproti předchozím sčítáním.

Z důvodů srovnatelnosti v dlouhodobých časových řadách byly vybrané údaje o obyvatelstvu a jeho ekonomické aktivitě ze sčítání 2011 přepočteny i podle trvalého pobytu. Nutno upozornit na vyšší podíl nezjištěných dat jak u vzdělání, tak u ekonomické aktivity obyvatelstva.

Od roku 2001 se počty obcí v kraji nezměnily.

Pro zjištění změn v sídelní struktuře za posledních pět sčítání byly počty tehdejších obcí přepočteny na územní strukturu platnou v době sčítání 2011 podle tehdejšího počtu obyvatel. Integroční procesy v 70. a 80. letech byly vystřídány opačnými desintegračními procesy po roce 1990, v posledních dvou dekádách se počty obcí v kraji neměnily (viz tab. 8.1).

Pokles dětské složky populace a růst obyvatel ve věku 65 a více let.

Přes kolísavý vývoj počtu obyvatel v období 1970–2011 jsou zřetelné trendy vývoje v kraji: pokles dětské složky populace, mírný nárůst obyvatel produktivního věku a výraznější nárůst obyvatel v poproduktivním věku. Rostou počty svobodných a rozvedených, a to u obou pohlaví. Přes vyšší podíl nezjištěných dat o vzdělání ze sčítání 2011 je patrný rostoucí trend ve vzdělanostní úrovni obyvatel kraje.

Tab. 8.3 Ekonomická aktivita obyvatelstva podle výsledků sčítání 1970 až 2011

	1970	1980	1991	2001	2011
Ekonomicky aktivní	279 081	298 241	293 251	279 064	263 961
muži	.	153 994	151 700	152 990	143 799
ženy	.	144 247	141 551	126 074	120 162
v tom:					
zaměstnaní	.	.	288 007	262 014	241 793
muži	.	.	148 658	144 103	132 302
ženy	.	.	139 349	117 911	109 491
nezaměstnaní	.	.	5 244	17 050	22 168
muži	.	.	3 042	8 887	11 497
ženy	.	.	2 202	8 163	10 671
Ekonomicky neaktivní	261 256	263 144	259 558	267 616	261 057
muži	.	116 544	115 730	112 720	110 934
ženy	.	146 600	143 828	154 896	150 123
z toho nepracující důchodci	.	97 414	107 830	124 870	129 246
muži	.	33 059	38 928	46 325	49 526
ženy	.	64 355	68 902	78 545	79 720
Ekonomická aktivita nezjištěna	-	-	-	4 044	29 137
muži	-	-	-	2 421	17 584
ženy	-	-	-	1 623	11 553

Klesající trend ekonomicky aktivních obyvatel, další nárůst nepracujících důchodců.

Pokles počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva souvisí se stárnutím populace kraje. Vývoj ekonomicky neaktivního obyvatelstva byl proměnlivý, mezi posledními dvěma sčítáními byl ovlivněn posunem hranic odchodu do důchodu. Tempo poklesu ekonomicky aktivních bylo rychlejší u žen než u mužů, podobně tomu bylo i u zaměstnaných. Nárůst počtu nezaměstnaných proti poslednímu sčítání 2001 je výrazný, výsledky jsou zkresleny i vyšším podílem nezjištěných dat o nezaměstnaných. Jak bylo uvedeno výše, vývoj ekonomicky neaktivních byl proměnlivý, nárůst nepracujících důchodců v kraji byl proti roku 1980 téměř třetinový, u mužů téměř poloviční.

Přibývá domácností jednotlivců, klesá podíl úplných rodin.

Počty hospodařících domácností od roku 1970 neustále rostou, přibývá především domácností jednotlivců, naopak počty domácností tvořených 1 rodinou mají klesající tendenci. Klesá podíl úplných rodin ve prospěch neúplných. Podobně klesá podíl úplných rodin se závislými dětmi ve prospěch rodin bez závislých dětí. Vývoj v neúplných rodinách (se závislými i bez závislých dětí) se lišil, v období 1980-2001 se jejich podíl na rodinných domácnostech zvyšoval, v poslední dekádě naopak poklesl.

Nárůst počtu domů i bytů, růst podílu neobydlených bytů.

Nárůst počtu domů je provázen i růstem podílu neobydlených, i když poslední dekáda ukazuje na stagnaci. Pokračuje nárůst podílu rodinných domů (od roku 1991). Obdobná situace je i u obydlých bytů viz tab. 8.6.

Tab. 8.4 Domácnosti podle výsledků sčítání 1970 až 2011

	1970	1980	1991	2001	2011
Hospodářící domácnosti celkem	191 640	208 875	211 093	224 921	228 256
z toho:					
jednotlivců	.	50 135	55 539	66 578	72 208
tvořené 1 rodinou	.	151 902	151 527	152 198	143 577
Rodinné domácnosti podle typu (%):					
úplné rodiny	.	90,6	87,1	81,9	80,1
bez závislých dětí	.	46,8	39,1	43,9	47,5
se závislými dětmi	.	43,8	48,1	38,0	32,6
neúplné rodiny	.	9,4	12,9	18,1	19,9
bez závislých dětí	.	4,9	5,3	7,2	9,4
se závislými dětmi	.	4,5	7,5	10,9	10,4

Poznámka: v roce 1980 namísto závislých dětí děti do 15 let

Tab. 8.5 Domovní fond podle výsledků sčítání 1970 až 2011

	1970	1980	1991	2001	2011
Domy celkem	116 155	121 492	122 925	128 770	137 051
obydlené	105 037	103 795	100 330	101 662	109 736
neobydlené	11 118	17 697	22 595	27 108	27 315
z toho slouží k rekreaci	.	.	12 181	15 715	15 244
Podíl neobydlených domů (%)	9,6	14,6	18,4	21,1	19,9
Z obydlých domů:					
rodinné domy	91 437	88 563	85 513	88 594	96 055
bytové domy	9 569	12 500	12 958	10 580	11 466
Podíl rodinných domů (%)	87,1	85,3	85,2	87,1	87,5
Obydlené domy podle vlastníka (%):					
fyzická osoba	.	.	81,6	86,8	85,2
obec, stát	.	.	12,8	4,6	2,6
bytové družstvo	.	.	3,3	2,9	1,3
spoluvlastnictví vlastníků bytů	.	.	.	.	6,9

Tab. 8.6 Bytový fond podle výsledků sčítání 1970 až 2011

	1970	1980	1991	2001	2011
Byty celkem	.	216 373	225 369	241 699	259 995
obydlené	175 721	194 996	198 446	204 529	215 277
neobydlené	.	21 377	26 923	37 170	44 718
Podíl neobydlených bytů (%)	.	9,9	11,9	15,4	17,2
Obydlené byty podle druhu domu:					
v rodinných domech	.	105 787	98 878	104 740	112 087
v bytových domech	.	85 726	97 006	96 852	99 915
Podíl bytů v rodinných domech (%)	.	54,3	49,8	51,2	52,1
Obydlené byty podle právního důvodu užívání bytu (%):					
ve vlastním domě	.	.	43,4	42,1	42,1
v osobním vlastnictví	.	.	0,9	10,4	19,2
nájemní	.	.	34,1	23,0	18,9
družstevní	.	.	16,5	14,1	7,4
Obydlené byty podle převládajícího způsobu vytápění (%):					
ústřední	.	.	44,8	66,4	74,5
etážové	.	.	27,3	10,3	8,9
kamna	.	.	27,0	19,4	12,5
Počet osob na 1 obydlý byt	.	2,86	2,77	2,66	2,48